

Att skapa en skola på vetenskaplig grund

Läraryrskommitténs forskningspolitik
Oktober 2016

Läraryrket anser att forskning och innovationer måste ha en bredd och bedrivs långsiktigt. Forskningen bidrar till att utveckla centrala värden som medborgarskap, demokrati, jämställdhet och hållbar utveckling. Läraryrket vill lyfta fram högskolans ansvar för att främja en hållbar utveckling som är framskrivet i högskolelagen och är särskilt angeläget idag.

Läraryrket:s forskningspolitik berör hela styrkedjan – från staten till klassrummet.

En viktig kvalitetsaspekt är att lärare, forskare och doktorander inom universitet och högskola har trygga och goda arbetsvillkor.

Forskning i fokus för skolans utveckling

Läraryrket vill lyfta fram forskningens stora betydelse för förskolans och skolans utveckling idag och i framtiden. Läraryrkets anknytning till forskning är en viktig aspekt för att utveckla professionen, höja statusen och bidra till skolutveckling.

Läraryrket vill skapa en skola på vetenskaplig och konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet. För att nå målet behövs en rad olika insatser – på arbetsplatsen, hos skolhuvudmännen och på nationell nivå. Läraryrket:s forskningspolitik omfattar samtliga skol- och verksamhetsformer och berör alla våra medlemsgrupper.

Läraryrket:s forskningspolitik formulerar visioner som har ett långsiktigt perspektiv. Det handlar om utökade resurser till utbildningsvetenskaplig forskning, att förstärka en praktikinära forskningsinriktning och lärarutbildningens forskningsbas. Det handlar också om att tillgängliggöra forskning samt att utveckla lärares deltagande och delaktighet i forskning.

Utöka och förstärk utbildningsvetenskaplig och praktikinära forskning

Utbildningsvetenskap är ett brett och omfattande område som har ett starkt samhällsintresse och står inför stora utmaningar. Samtidigt har forskning inom det utbildningsvetenskapliga fältet blygsamma resurser jämfört med andra vetenskapsområden. Läraryrket anser att det finns ett stort behov av utökade resurser och förstärkning av så kallad tillämpad forskning med praktikinära inriktning som ger stöd för professionella bedömningar i relation till barns, elevers och studenters utveckling och lärande.

När det handlar om utökade resurser till utbildningsvetenskaplig och praktikinära forskning anser Läraryrket att:

- Resurserna till Vetenskapsrådet och Utbildningsvetenskapliga kommittén ska förstärkas
- Skolforskningsinstitutets fördelning av forskningsmedel ska förstärkas
- Utbildningsvetenskap ska inrättas som ett eget vetenskapsområde
- Det ska vara en tydligare koppling mellan fakultetsmedel och utbildningens storlek
- Kvalitetskriterier för konkurrensutsatta forskningsmedel ska revideras

Utveckla praktikinära forskning av hög kvalitet

Praktikinära forskning utgår från lärarprofessionens frågor och behov och ger stöd i arbetet med att utveckla undervisningen, metoder och arbetssätt. Det som står i fokus är barns och elevers lärande i relation till undervisningen. Samtidigt är den kontextuella förståelsen viktig inom all

utbildningsforskning då förutsättningar som exempelvis barn- och elevsammansättning, organisation, resurser och ledning påverkar vad som sker i verksamheten.

Förskolans och skolans värld är komplex och vid sidan av pedagogik, didaktik, olika innehållsriktningar och ämnesriktningar kan flera vetenskapliga discipliner bidra inom utbildningsforskningen. Utgångspunkten är att kvalitetskraven måste vara lika höga inom detta fält som inom andra forskningsområden.

När det handlar om att utveckla praktisk forskning av hög kvalitet anser Läraryrket att:

- Den kontextuella förståelsen behöver utvecklas
- Olika vetenskapliga discipliner bidrar
- Höga kvalitetskrav stärker legitimiteten

Forskningsbaserad lärarutbildning

Lärarutbildningen är grundläggande för lärarprofessionens forskningsanknytning. Utbildningens innehåll ska vila på vetenskaplig grund vilket förutsätter att forskningsmedlen står i proportion till utbildningens storlek. Därför behöver den utbildningsvetenskapliga forskarutbildningen förstärkas.

När det handlar om att förstärka lärarutbildningens forskningsanknytning anser Läraryrket att:

- All lärarutbildning ska leda till examen på avancerad nivå
- Lärarutbildningens teori och praktik ska samspela och berika varandra
- Möjligheterna för lärare att läsa in magister- och masternivå ska utökas
- Antalet doktorandtjänster inom det utbildningsvetenskapliga området ska utökas
- Forskarskola för lärarutbildare ska inrättas
- De direkta statliga anslagen till forskning i anslutning till lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet ska öka

Ökad samverkan mellan skola, lärarutbildning och forskning

Läraryrket menar att en viktig nyckel till en skola som vilar på vetenskaplig grund är förbättrad samverkan mellan förskola/skola, lärarutbildning och forskning och Läraryrket driver och stödjer att olika angelägna former för samverkan utvecklas.

När det handlar om ökad samverkan mellan skola, lärarutbildning och forskning anser Läraryrket att:

- Övningsskolor ska utvecklas till FoU-skolor/förskolor eller akademiska skolor
- Nationella skolforskningsavtal ska inrättas
- Ett nationellt kompetensutvecklingscentrum ska inrättas
- En regional struktur för ökad samverkan behöver utvecklas

Utveckla professionens deltagande i forskning

En central del i Läraryrket's forskningspolitik är att fler lärare och skolledare går vidare till forskarutbildning och deltar i olika insatser kopplade till forskning.

Lärartjänster i förskola och skola behöver i större utsträckning innehålla möjligheter till egen forskning.

När det handlar om att utveckla lärarprofessionens deltagande i forskning anser Läraryrket att:

- Antalet lektorstjänster ska utökas
- Forskarskolorna och kommundoktorandtjänster behöver utvecklas
- Huvudmännens ansvar i olika forskningsrelaterade satsningar behöver förstärkas
- Ett nytt system för delade tjänster ska inrättas

Utveckla professionens delaktighet i forskning – minska klyftan mellan forskning och praktik

Läraryrket anser att det är viktigt att lärare kan delta i olika forskningsbaserade aktiviteter som bedrivs i förskola/skola och grundas i lärarnas vardagliga praktik. Sådana aktiviteter behöver utökas och utvecklas genom att hitta fungerande former inom skolans organisation.

När det handlar om att utveckla lärarprofessionens delaktighet i forskning anser Läraryrket att:

- Gemensamma forskningsbaserade aktiviteter ska utvecklas
- Skolmyndigheternas och huvudmännens samverkan med professionen behöver utvecklas

Läraryrket aktiviteter kring forskning

Läraryrket forskningspolitik bedrivs och utvecklas sedan 2003 i samarbete med vårt Vetenskapliga Råd. Rådet, som består av professorer med olika inriktningar inom det utbildningsvetenskapliga fältet, är en stor tillgång i arbetet med forskningsfrågorna och bidrar i förbundet arbete med att stärka lärarprofessionens kunskapsbas.

Vartannat år arrangerar Läraryrket i samverkan med Vetenskapliga rådet Lärarnas forskningskonvent. Ett övergripande syfte är att stärka lärares deltagande och delaktighet i forskning som är en viktig del i forskningspolitiken. Konventet ska lyfta fram aktuell och relevant forskning som utvecklar lärarprofessionen. Temat för konventet 2016 var Forskning för lärare och forskande lärare.

Läraryrket delar varje år ut skivastipendier till doktorander och nydisputerade inom det utbildningsvetenskapliga fältet, ca 15 personer varje år. Syftet är att uppmuntra och stimulera forskande lärare och att öppna möjligheter för nätverksbyggande. Ansökan sker en gång per år i mars/april månad. Läs mer och ansök här <https://www.lararforbundet.se/artiklar/sok-stipendier-for-forskarstuderande-licentiater-och-doktorer>

Lärarförbundet

Box 12229, SE-102 26 Stockholm | Segelbåtsvägen 15, Stockholm | 0770 - 33 03 03
kontakt@lararforbundet.se | lararforbundet.se